

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvostvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

Bolgarsko pismo Radiću

Poslanik nekdanje bolgarske zemljoradniške vlade in prijatelj umorjenega bolgarskega zemljoradniškega voditelja Stamboliškega Kosta Todorov je v beograjski »Politiki« napisal Stjepanu Radiću sledeče pismo v imenu bolgarskih kmetov, katere je Radić nekdanj toliko proslavil:

»Cela bolgarska emigracija je z največjim veseljem in navdušenjem pozdravljala sporazum Srbov s Hrvati, da bi napravil konec težki politični krizi in dal upati na lepo bodočnost. Mislili smo tudi, da bo s tem nekako likvidirano vprašanje odnošajev bolgarskega zemljoradniškega saveza in njegovih predstavnikov napram Vam in Vaši politiki v tem smislu, da bi končno uvideli, da je politika, kojoj smo mi vodili in jo še vodimo, edina pozitivna in slovanska politika. Ne zahtevamo monopola, dopustite nam pa priznanje, da smo mi v Bolgariji vodili to politiko konsekvntno in dostojno. Sicer nam to prizna tudi velika večina jugoslovanskega tiska.

V preteklosti je bilo nekoliko neugodnih incidentov med Vami in med nami. Spominjate se li, da ste me po svoji vrnitvi iz Moskve javno imenovali »Pašičevega agenta«, ker so Vas, kakor ste trdili, v Moskvi tako informirali. Sedaj moskovski listi Vas krstijo z istim imenom, torej sva v istem košu. Tudi sedanji bolgarski listi Vam ne priznajo. Takoj drugi dan po sporazumu je stalo v oficijelnem glasilu Cankove vlade, da ste propadli s svojo novo politiko.

Z ozirom na vse to se obračam do Vas povodom Vaših najnovejših izjav o bolgarskih zadevah. Pripovedujete, da ste se razgovarjali s Cankovom, Kalfovom, Madjarovom in Danailovom. Ni mi znano, kaj so Vam ti rekli, usojam si pa sklepati, da so Vam odpevali svojo staro jeremijado, ki jo vedno ponavljajo, da bi prevrtili svet in da je onih »sto vreč dukatov«, o katerih ste govorili, lažnjivi denar. Pravite, da je Kalfov »imeniten človek«, bolgarski narod ga pa smatra za navadnega ubijalca, lakajja Ferdinanda Koburskega in lažnjivca.

V očeh cele Bolgarske — a tudi celega res demokratskega sveta — je Cankov najmračnejša figura našega stoletja. Kar se tiče Danailova, je to agent Kaiserja med vojno in še danes misli ta človek, da bi bilo uničenje Srbov sreča za Bolgarijo. Vsi ti ljudje so med vojno skušali tudi praktično izvesti to uničenje, kar najbolje dokazuje Surdulica (kjer so bolgarski vojaki izvršili strašen pokol nad srbskim nedolžnim prebivalstvom). Odkrito in lojalno priznam, da je edina izjema med njimi g. Madjarov.

Najstrašnejša je pa Vaša trditev, da se tudi danes režim v Bolgariji naslanja na »seljaško demokracijo.« Bojim se, gospod Radić, da se bo ta Vaša trditev tolmačila od bolgarskega naroda kot največji zasmeh njegove nesreče. Pomislite samo, kaj bi rekli rodbine onih 25.000 pomorjenih bolgarskih seljakov in meščanov, umrlih v največjih mukah, živih sežganih, razsekanih na kose, katerih edina krivda je bila ta, da so sanjali o miru in bratstvu na slovanskem Balkanu. Ali ne bodo mislili, da ste tudi Vi z njihovimi rablji in proti nesrečnemu bolgarskemu ljudstvu? Verujem sicer, da ni tako, ampak da ste samo preslepljeni kot žrtev mistifikacij in laži. Ne morem razumeti, da bi človek, ki sam ni prelival krvi, mogel soglašati z bando morilcev.

Pred svojim odhodom v Zenevo je Cankov s tribune narodnega sobranja javno razložil, zakaj se v Bolgariji ubijajo zemljoradniki. Obrnjen proti zemljoradniškemu poslancem je dejal: »Se-li spominjate upora tatar-pazarskega polka 1915. leta, ki so ga Vaši tovariši zanetili? Priznam in vedno bom priznaval, da mi je žal, da Bolgarija ni izšla kot zmagovalka. To je naša največja žalost. Vi ste pa od leta 1915 do 1918 demoralizirali našo armado ter ste celo iz centralne jetnišnice (tu so bili zaprti pokojni Stamboliški in Daskalov in pisec tega pisma) agitirali, da je prišlo do katastrofe na Dobrem polju.«

Jasno je torej, zakaj se nas preganja in mori. Mi smo bili proti bratomorni vojni. G. Cankov pravi, da je vedno želel in želi Bolgariji zmago. Kaj bi pomenila ta zmaga? Uničenje južnega slovanstva in ustvaritev efemerne »velike Bolgarije«, nemškega vazala, ki bi bil pa tudi prej ali slej od Nemčije uničen, da bi se odprla nemška pot na Bagdad. To je bila največja želja Cankova. Želel je pa tudi uničenje zapadne demokracije, ker se zmaga Bolgarije ni mogla misliti brez zmage Nemčije ob uničenju Belgije in Pariza. Ubija se nas tudi zato, ker se danes kakor poprej borimo za skupno jugoslovansko domovino, katere sestavni del ste tudi Vi Hrvati. Bolgarski poslanik v Rimu je že dne 10. julija 1923 izjavljaj italijanskim novinarjem: »Preobrat 9. junija je moral priti, da se prepreči ujedinjenje z Jugoslavijo.« Danes pa ti heroji 9. junija (ko so sedanji bolgarski oblastniki zrušili z zavratnim napadom Stamboliškijevo vladu) zatrjujejo Vam, da so tudi oni za zblizanje. Kakšna krvava ironija!

Evo, s kom ste se razgovarjali! Razgovarjati in verjeti sicer ni greh, naivno je pa vendarle. Do ujedinjenja Bolgarije z Jugoslavijo bo prišlo, ali to bodo ustvarili narodi. Vlade bodo pri tem igrale samo ulogo predstavnikov narodne volje. Cankov pa ni predstavnik te volje, ker predstavlja samo apetit ničvredne količine in vrste korumpira-

ne manjšine in nič več. Dokler se bolgarski narod ne osvoji sedanjega režimskega nasilja, ki je strašnejše od turškega suženjstva, se ne da ničesar pozitivnega izvesti.

Rekel sem Vam resnico in sedaj reagirajte na njo, kakor znate. Lahko tudi z žalitvami, kakor nekdanj. Moja široka pleča vse prenesejo. Ne žalite pa čustev bolgarskega naroda, ne ubijajte njegove vere v Jugoslavijo, ker bi to bil greh proti sv. Duhu, ki ga še evangelijske ne oproščajo.

Tako ima tudi Radić bolgarsko pismo. S tem je izjeden s Pašičem, ki je tudi že dobival prav značilna bolgarska pisma. Radić je poprej dolga leta poveljeval bolgarske zemljoradnike ter pripovedoval, kako bodo tvorili z

drugimi jugoslovanskimi narodi vred seljaško balkansko federacijo. Danes pa pripoveduje, da so morilci bolgarskih seljaških voditeljev in zatiralci seljaškega naroda izvrstni ljudje in da dajajo izjave, vredne »100 vreč cekinov.« Tudi Pašič je imel nekdanj tesne zveze z Bolgarijo. Ko so bili doma v Srbiji upori in so drugi voditelji radikalne stranke ječali po ječah, se je Pašič pravočasno umaknil na Bolgarsko in je od tam celo pripravljaj in vodil akcije proti kralju Milanu, dokler se z njim ni pobotal. Pozneje je pa večkrat izražal ne samo nezaupanje, ampak tudi mržnjo do cele Bolgarije in je tudi dobival bolgarska pisma, ki ga spominjajo na preteklost. — tgr.

ačetek skupščinske sezone

V torek dopoldne je bila prva seja rednega skupščinskega zasedanja. To sejo so izpolnile volitve skupščinskega predsedništva. Za predsednika je bil izvoljen zopet Marko Trifković in ob tej priliki so se radikali izkazali zopet prav nelojalne do svojih vladnih zaveznikov — radičevcev, katerim so dali samo drugo podpredsedniško ter tretje in četrto tajniško mesto. Po svoji moči, kot parlamentarna skupina, bi pa morali radičevci dobiti najmanj prvo podpredsedniško mesto. Prvi podpredsednik je, kakor poprej, radikal dr. Subotić, drugi podpredsednik pa radičevac dr. Šibenik. Prva tajnika sta radikala Kobasica in Pavlović, druga pa radičevca Bačinić in Zagorac. Po izvolitvi skupščinskega odbora je podpredsednik dr. Subotić mesto obolelega predsednika Trifkovića naznanil, da se prihodnja seja skliče pismenim putem. Na proteste in vprašanja opozicije se je to utemeljevalo s kraljevo bolehnostjo, češ, da je teokrat predvideno zasedanje skupščine s prestolno besedo.

Istega dne zvečer se je pa ministrski svet sestal in sklenil, da se seje nadaljujejo že drugi dan z navadnim kraljevim ukazom brez prestolnega govora. Vladna poročila pravijo, da je sporočil kralj iz Topole, naj skupščina ne čaka, ampak naj nadaljuje s svojim delom, od drugih strani se pa zatrjuje, da je že od začetka med ministri en del za to, da bi se začela skupščina s prestolnim govorom, dočim hoče drugi del, da je vse kakor po navadi.

Dr. Korošec o političnem položaju:

»V parlamentu ne bomo imeli dovolj materiala za delo. Ministri niso imeli časa, da bi ga izdelali in pripravili. Morali bomo iti ali zopet na »odbore« ali pa bomo samo markirali, kakor da delamo. To se ne da oprostiti. Tako se parlamentarizem diskreditira. Ljudstvo postaja nezadovoljno. Država je še neurejena. Nujno bi bilo potrebno forsirano parlamentarno delovanje. Gre pa ravno v nasprotno smer. Mi še ne prihajamo k konsolidaciji. Gospodarsko in kulturno življenje je tako diferencirano, tako potrebno največje pozornosti, da bi morala zakonodajna funkcijonirati izvrstno.

Na ljudstvo in na državo se pri nas skoro ne misli. Vsak se briga samo za to, kako bi se vzdrževala stranka, kako bi se jačala in kako bi ostala še na oblasti. Ljudstvo pa, ki je vsaj skoro v celem zapadnem delu naše države že od same narave zapostavljeno, izkrvaveva. Izžema se ga z davki in umira gladu. To dobesedno velja za Črno goro, Dalmacijo in Hercegovino. Pa tudi v gorskih krajih Hrvatske in Slovenije ni bolje. Nihče ne vpraša, ali ima ljudstvo kruha, ampak vse vprašuje, kateri stranki pripada.

Sedaj hočejo odvrniti ljudsko pozornost od dejanskega stanja z novo volilno strastjo, z volitvami v oblastne skupščine. Po sedanjih zakonih te skupščine nimajo potrebnih pogojev za življenje. Vidi se, da se ne bo doseglo nič pozitivnega za ljudstvo. Da bo to parceliranje države na male oblasti zopet nanovo vznemirjalo Hrvate in Slovence, o tem ne bomo govorili.

Kar se tiče nas Slovencev, je pri nas gospodarsko stanje strašno. Industrija stoji, kmetijstvo je pasivno, brezposelnost raste v nedogledno število. Celokupni upravni aparat dela naravnost proti gospodarskemu napredku Slovenije. Posebno nas ubijajo preveliki, z brezobzirnostjo izterjavani davki. Davčni fiskalizem slavi orgije. Prešel je v sadizem. Z ozirom na strankarstvo ne vidimo trenutno nobenega izhoda iz položaja.

Politične beležke.

Finančni odbor. Na včerajšnji skupščinski seji je bil izvoljen finančni odbor. Vladna večina je prej govorila o sporazumu vseh parlamentarnih skupin, a je ponujala celi opoziciji najprej 10, pozneje pa celo samo 9 članov, dočim bi sama obdržala 21, odnosno 22 članov. Opozicija je take ponudbe odklonila. Pri volitvah se je pokazalo, da je med vladno večino manj soglasja. Radi razdelitve članstva so bila med radikali in radičevci dolgotrajna posvetovanja in prerekanja in končno se je zgodilo prvič v beograjskem parlamentu, da se

Vse je slepo in gluho za ljudske boli. V radikalni stranki imamo prijateljev, imamo pa tudi neprijateljev. Ti poslednji mislijo, da je treba ustvarjati in vzdrževati protiklerikalno fronto proti katoliškim Hrvatom in Slovincem. To smo čuli iz izjav odličnih radikalnih prvakov v Zenevi, to čitamo iz radikalnih listov doma. Čujemo neprestano napade na episkopat, na našo duhovščino. Čemu ta kampanja proti katoliškim Slovincem in Hrvatom, ki odseva tudi iz mnogobrojnih odločitev ministrstva za vere in prosveto? Pri nas ni klerikalizma. Mi hočemo mirno življenje v svoji državi — ničesar več! Govori se o antiklerikalizmu, misli se pa na katoliško cerkev.

Slovinci smo daleč od Beograda. Beograd se spomni na nas vselej, kadar je treba naložiti nove davke, vznemirjati nas nacionalno in versko. Slovinci smo pastorki v tej državi. Mi pa ne bomo kljub temu v borbi postali malodušni in bomo vzdržali. Še vedno se nadajamo, da bosta v tej državi končno zmagala pravica in poštenje.

Jugoslovanski klub

je imel ob otvoritvi skupščine sejo, na kateri je načelnik dr. Anton Korošec poročal o političnem položaju. Po poročilu se je razvila živahna razprava, ki je dolgo trajala in v kateri so vsi govorniki naglašali, da sedanje vladne stranke niso ničesar storile na poti narodnega sporazuma, da se prava sigurnost v državi po volitvah ni niti najmanj popravila, da je vse naše gospodarstvo prišlo v kritičen položaj, da je davčna praksa v Sloveniji nezaslišano brezobzirna in da ovire, ki se delajo slovenski industriji, pomnožujejo že itak veliko krizo brezposelnih. Ugotovilo se je, da HSS v državno upravo ni prinesla niti večje delavnosti, niti ne vodi računa o kmetlaskem stanju.

Klub bo trdno vztrajal na svojem stališču proti sedanji vladi, kar odgovarja soglasni želji slovenskega naroda, ki hoče od svoje delegacije poštene, na vse stanove se ozirajoče narodne politike. Klub je sklenil, da se dr. Korošcu odobri kratek dopust, da se more odzvati velikemu številu svojih političnih prijateljev na Hrvatskem in z njimi prirediti politične sestanke.

Seje drugih klubov.

Na seji JMO kluba je poročal voditelj in predsednik dr. Spaho. Ugotovil je, da se razmere niso niti malo popravile, da je zlasti muslimansko prebivalstvo v Bosni in Hercegovini še vedno zapostavljeno. Policijska se vmešava v čisto verske zadeve in agrarno vprašanje se rešuje po strankarskem interesu. Politika te vlade je širokim ljudskim slojem prav tako škodljiva, kakor je bila škodljiva politika PP. vlade. Radi tega ostane tudi politika JMO kluba proti RR vladi ista, kot proti njeni PP prednici.

Na seji demokratskega kluba je poročal Ljuba Davidovič o svojem razgovoru z dr. Korošcem in dr. Spaho. O zblizanju z RR vladu ni niti govora.

Tako je tudi z zemljoradniki. Najostreje obsojajo Radića in njegovo izdajstvo seljaških interesov.

Voditelji opozicije

Ljuba Davidovič, dr. Korošec in dr. Spaho so se pred skupščinsko otvorilno sejo sestali v demokratskem klubu ter so soglasno razpravljali o položaju in o taktiki strank, ki ostanejo v skupščini v ozkih zvezah. Po seji je bilo izdano poročilo, da obstoji med šefi opozicije popolno soglasje glede vseh važnih političnih vprašanj. — tgr

vladni zavezniki niso mogli pobotati, — nastopili so z ločenimi listami. Kandidatnih list je bilo osem in je dobila radikalna 13, radičevska pa 6 mandatov ali članov finančnega odbora. Tako je padla vladna večina od 21 ali celo 22 — na 19 članov. — Zanimivo je, da je 10 radikalov oddalo prazne glasovnice, 4 radičevci so pa volili zajedničarje ali hrvatsko federativno skupino. Od opozicije imajo Davidovičevi demokrati 3, Jugoslovanski klub 2 (dr. Kulovec in Pušenjak), JMO klub 2, hrvatski federalisti 2, zemljoradniki, Nemci in črnogorski federalisti skupaj 1 in samostojni demokrati 2 člana. Finančni odbor ima torej 19 vladnih in 12 opozicijskih članov. — tgr

Glavno radikalno glasilo o pismu bolgarskega emigranta. Vsled pisma, ki ga je bolgarski begunec in bivši poslanik na našem dvoru Todorov v »Politiki« objavil na naslov Stjepana Radiča, očita sedaj glavno radikalno glasilo »Samouprava« Todorovu, da izkorišča zavetišče pri nas, mešajoč se v naše notranje razmere. Človekoljubni oziri, ki so po mnenju »Samouprave« vodili do tega, da ima Todorov s svojimi tovariši pri nas zavetišče, bi morali njemu narekovati dolžnost, da se ne briga za naše notranje razmere ter da ne polemizira z našimi politiki. Bivši bolgarski poslanik ima lahko o razmerah v Bolgariji in o današnjem bolgarskem režimu kakoršnokoli mnenje, lahko tudi po svoje presoja odnose med sedanjo bolgarsko in našo vlado, nima pa pravice, da o vsem tem polemizira z našimi politiki. »Samouprava« pravi med drugim tudi to, da je bil Radič v Ženevi uradni zastopnik naše države in da je kot tak imel samo slučajno priliko spregovoriti par besed s predsednikom bolgarske vlade Cankovom. Radičevi pogledi in utisi so lahko napačni, Todorov pa ni poklican, da jih ocenjuje. O razmerah v Bolgariji se naša država sama informira in ko se ravna vedno in povsod po svojih interesih in v cilju balkanskega miru, ne rabi nobenih tujih nasvetov. — tgr.

Po svetu.

Obmejni incident med Bolgari in Grki. Na obmejni višini Peleš je došlo te dni do spopada med bolgarskim in grškim obmejnimi vojaštvom. Bolgarska oborožena banda (kakor se sedaj uradno popravlja) je otvorila ogenj na grško obmejno četo, ki je čuvala višino Peleš. Pri prvem spopadu med Bolgari in Grki je bil ubit en grški vojak. Grki so se seveda po stari navadi predali in grški poveljnik se je približal bolgarskemu oddelku, da mu pojasni zadevo. Bolgari so ustrelili grškega komandanta in zavzeli gorovo Peleš. Ko je grška višja vojaška oblast zaznala za zavzetje Peleša, je dirigirala tri vlake polne vojaštva na bolgarsko mejo, a kljub temu so še Bolgari vedno v posesti Peleša. Sovražnosti so nehali in obe vladi izjavljata, da je došlo do spopada radi nesporazumljenja in da so Grke napadli in pregnali bolgarski komiti in ne redne čete.

Pogajanjih v Locarno. Uspehov, ki so bili zadnje dni doseženi v Locarnu, so najbolj veseli Angleži. Delo izmirjenja osobito med velesilami se je doseglo v Locarnu največ po prizadevanju Anglije. Anglija bo odslej tudi garantirala za mejo med Nemčijo in Francijo. Francija je lahko vesela locarniških uspehov, ker je za leta rešena strahu pred eventualnim nemškim napadom. Nemčija je po locarnskih pogajanjih oteta mučnega položaja izolacije, v katerem se je gibala od prevrata do Locarna. Angleži skušajo po sporazumu v Locarnu pojem zavezniški tolmačiti v čisto drugem smislu kakor dosedaj. Anglija zavzema po garancijski pogodbi v Locarnu isto stališče napram Franciji in Belgiji, kakor napram Nemčiji in Italiji. Stara zavezništva obstajajo še samo med Francijo in Poljsko, Francijo ter Čehoslovaško. Seveda je zgoraj omenjeno novo angleško pojmovanje glede zavezništva zgolj for-

AL Kokelj.

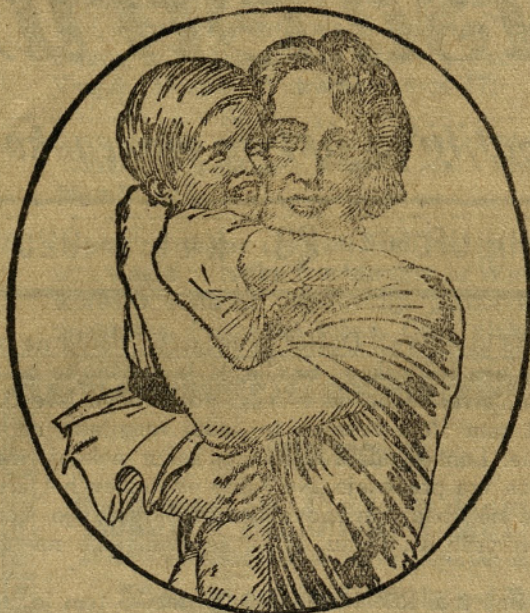
Spomini ruskega državnika Vitteja.

(Konec.)

Dne 16. septembra 1905 je prišel Vitte v Petrograd. Takrat je v Rusiji vrela, divjala je revolucija, vendar so Vitteja vsi živahno pozdravljali ter so mu govorili: »Sergej Juljevič, pri nas je slabo. Vi ste rešili Rusijo v Mandžuriji prelivanja krvi, zdaj nas še rešite prelivanja krvi v nas znotraj.« Car je Vitteja zahvalil za velike uspehe pri mirovniških pogajanjih, ga je zelo odlikoval ter ga je povzdignil v grofovski stan. V glavnem mestu Japonske v Tokio je bilo celo drugače. Ko so izvedeli vsebino mirovne pogodbe, je nastal upor in v mestu je bilo »proglasheno obsedno stanje. Ko se je prvi japonski pooblaščenec Komura vrnil domov, ni samo prejel nobene nagrade, marveč je moral še odstopiti kot zunanji minister in iti v zasebno življenje. Ko se je ljudstvo pomirilo, je šel za poslanika v London.

Ko je Vitte prišel v Petrograd, mu je zunanji minister Lamsdorf povedal o tajni pogodbi med Rusijo in Nemčijo. Dne 23. in 24. julija leta 1905 se je Viljem mudil pri ruskem carju na otoku Biorky (Björkö) v finskem zalivu. Ob tej priliki se je sklenila med vladarjema tale pogodba: 1. Nemčija in Rusija se obvezeta ščititi druga drugo v slučaju vojne s katerokoli evropsko državo. 2. Rusija se obveže, od svoje strani vse storiti, da bi k tej zvezi z Nemčijo pristopila tudi Francija. O tej pogodbi je car obvestil ministra Lamsdorfa. Vsi ruski diplomati, ki so o tem izvedeli, so bili strašno vznemirjeni in vznevoljeni. Na pogodbi je poleg carja bil podpisan tudi minister za mornarico Birilev. Vitte ga je vprašal: »Ali veste, kaj ste podpisali v Bjorkah?« Birilev: »Ne! Ne tajim, da sem podpisal neko zelo važno listino! Glejte, podpisal sem jo jaz, cesar Viljem in nemški diplomat. Viljem želi, da bi jo podpisal še en moj minister. Na to sem vzel pero in podpisal.« Ruski diplomati so zdaj tuhtali, da bi to pogodbo razdrli. Na kak način so to storili, ni znano, a dne 17. oktobra leta 1905 pogodba ni bila več v veljavi. Cesar Viljem II. je bil odslej zelo hud na Lamsdorfa in Vitteja. Iz tega se pa tudi vidi, kako omahljiv in brez energije je bil car Nikolaj II. Cesar Viljem II. je naredil z njim, kar je hotel. Ni čudno, da je Rusija pod takim vladarjem propadla.

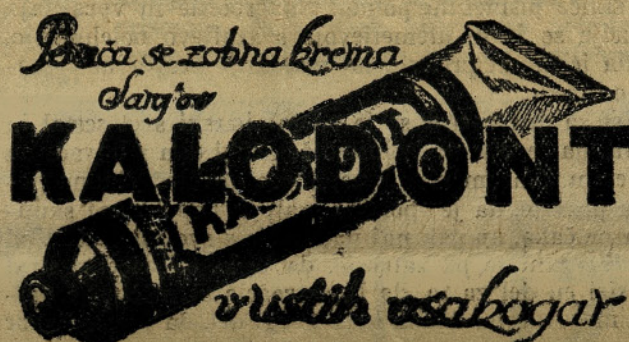
Vitte je bil zdaj slavljen mož. Car je iskal novega ministrskega predsednika. Ker je revolucija divjala, se je vsak bal te časti in vsi so odklanjali z raznimi izgovori. Car se je spet obrnil na Vitteja. In Vitte je ponudbo sprejel meseca oktobra leta 1905. A kratka je bila njegova slava, odstopil je že maja naslednjega leta. Pal je v nemilost. Po njegovi smrti leta 1915 je ruski dvor hotel zaseči njegove »Spomine«. Iskali so jih v njegovi hiši v Petrogradu in v njegovi vili v Biaricu na Francoskem, a jih niso našli, ker so bili shranjeni pri neki banki v Bayonnu.

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitve s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

malne resnične vrednosti. Preteklo še bo pač nekaj let, predno bo gledala Francija v Nemčiji isto kakor v Angliji. Do popolnega zblizanja med Angleži, Francozi in Nemci bo tekem let pripomoglo le ekonomsko zblizanje, ki je po srečno končanih locarnskih pogajanjih omogočeno med velesilami, izvzemši doslej Rusijo.

Turčija se pripravlja na vojno. Angleško-turška pogajanja, da se mirnim potom poravnava prepri za Mosul, so dospela na mrtvo točko in vse kaže, da bo izbruhnila v Mezopotamiji vojna. Turčija se mrzlično pripravlja na spopad. Ob Dardanelah je izvršila že vse priprave, da jih zapre tekem nekaj ur z minami ter tako zabrani prehod angleškemu brodom. V Siriji, ob meji Mosula, je zbrana celokupna turška armada ter se vršijo manevri, katere vodi sam Kemal paša.

Razorožitvene konference ne bo. Amerika je nameravala tekom zime sklicati svetovno razorožitveno konferenco, toda sedaj je, kot javljajo ameriški listi, to namero opustila. Amerika je po konferenci v Locarnu mnenja, da je njena intervencija v Evropi nepotrebna, ker namerava Zveza narodov sama sklicati razorožitveno konferenco ter evropske zadeve sama reševati. Ameriški listi pristavljajo, da pomeni to zopet poraz Amerike, katere se skuša Evropa na vsak način otresti.

Potovanje Macdonalda po Evropi. Bivši angleški ministrski predsednik in vodja delavske stranke Macdonald je uporabil svoj dopust za potovanje po Evropi. Bil je na Dunaju, odkoder se je napotil v Budimpešto in od tam v Prago. V Budimpešti je imel priliko opazovati v parlamentu za Angleže neobičajni dogodek, da se stepajo poslanci med seboj. Macdonaldovo potovanje je po vsem privatne narave ter ne dela nobenih diplomatskih obiskov. V Pragi se sestane s predsednikom Masarykom, nato pa odpotuje v Nemčijo.

Iz Slovenije.

Smrt duhovnika-rojaka. V torek, dne 20. oktobra je v bolnici v Murski Soboti umrl č. g. Janez Nepomuk Topolnik. Rojen je bil dne 9. maja 1872 v Banovcih v tukajšnji župniji, posvečen v duhovnika dne 25. julija 1897. Služil je kot kaplan v Kamnici, v Soštanju, na Vidmu pri Krškem in pri Kapeli. Od Kapele je leta 1918 odšel v pokoj, katerega je preživel na domu, pri svojem bratu Jožefu. Bil je izvanredno krepke postave, a zadnji čas je obolel na antraksu, ki se mu je naredil na tilniku. Da bi se podvrget operaciji, je odšel v bolnico, kjer je umrl. Njegovo telo je bilo pripeljano dne 21. oktobra na dom in pokopano na domačem pokopališču dne 22. oktobra. Bil je miroljuben človek. Naj počiva v miru!

Razno od Sv. Križa nad Mariborom. Tudi tukaj na naši severni meji, čeravno teden pozneje, smo proslavili šest-

letnico nesrečnega koroškega plebiscita. Javno manifestacijo na prostem pred cerkvijo je otvoril g. župan. Kot slavnostna govornika sta nastopila gospod župnik Gaberc, ki je v lepih in vzvišenih besedah orisal življenje koroških Slovencev pred glasovanjem, in g. šolski upravitelj Hlebec, ki je ljudstvu obrazložil trpljenje naših bratov po plebiscitu. Nato so sledile deklamacije. Tukajšnji prevski zbor je pa zapel par koroških narodnih pesmi. H koncu se je prečitela resolucija, ki se odposlje kraljevi vladi v Beograd. Za Jugoslovansko Matico se je nabralo 300 D. — Težko ponesrečil se je naš župan gospod Ivan Tepeh. Ko je v ponedeljek zvečer spregal vole, se je živina splašila ter ga dobila pod voz. Zlomljeno ima desno nogo nad členpi in jedno rebro. Takoj so ga spravili v mariborsko bolnico. Nenadna nesreča našega priljubljenega župana in dobrega soseda je povsod izzvala odkritosrčno sočutje. Dal Bog, da bi po težki preizkušnji srečno okrevail!

Razpis Ferkovih dijaških ustanov. Kuratorji razpisuje za šolsko leto 1925-26 devet ustanov za srednješolce po 750 D in devet ustanov visokošolce po 1500 D. Pravico do ustanov imajo v prvi vrsti sorodniki obeh zapustnikov (Feliksa in Pavline Ferk), nadalje člani rodbine Konrada Mejavske v Reki pri Hočah in rodbine Josipa Juge v Rušah, v pomanjkanju teh revni in nadarjeni dijaki in dijakinje iz okraja Sv. Lenart v Slov. gor., sicer pa iz celega nekdanjega mariborskega okrajnega glavarstva. Tisti, ki so že doslej uživali ustanove, imajo, če se izkažejo z rednim napredovanjem, prednost. Prošnje s potrebnimi prilogami je oddati do 1. novembra 1925 na naslov: Posojilnica v Mariboru, Narodni dom.

Jarenina. Naša podružnica Jugoslovanske matice je priredila povodom Koroškega dne zborovanje, na katerem so pripadniki vseh strank enodušno manifestirali za tužno koroško Slovenijo, ki je bila po nesrečnem goljufivem plebiscitu odtrgana od nas Slovencev. Zborovalci so enoglasno sprejeli resolucijo na ministrstvo zunanjih zadev, v kateri se vlada pozivlja, naj nakloni koroškemu vprašanju vso potrebno pozornost, da bomo popolnoma pripravljeni, ko bo dozorel čas združitve Gosposvetskega polja — koroške Slovenije — zibelke Slovenstva z našo državo. Našim rodnim rojakom v tužni Koroški pa pošiljamo prisrčne pozdrave ter jim kličemo: vztrajajte, dokler ne pride dan osvoboditve, ki ne more biti več daleč.

Nov vlak na progi Grobelno—Rogatec. Pričenši s 25. oktobrom t. l. vozita na progi Grobelno—Rogatec dnevno redno mešana vlaka št. 6837 in 6838. Vlak št. 6837 odhaja iz Rogatec ob 17. uri 12 min. ter prihaja v Grobelno ob 18. uri 20 min. Priključni vlak prihaja v Ljubljano gl. k. ob 21. uri 22 min. ter v Maribor gl. k. ob 21. uri 50 min. Vlak št. 6838 odhaja iz Grobelnega ob 20. uri 40 min. ter prihaja v Rogatec ob 21. uri 45 min. Priključni vlak odhaja iz Ljubljane gl. k. ob 17. uri 50 min. ter iz Maribora gl. k. ob 17. uri 05 min.

Zapisega vojaških obvezancev v Ptuj. V Ptujju se vrši zapisega vseh vojaških obveznikov od 21. do 50. leta (rojnih 1904 do 1875) na dvorišču vojašnice kralja Petra Osvoboditelja v sredo, 4. novembra 1925, ob pol 8. uri popoldne. Zapisega se imajo udeležiti vsi vojaški obvezniki navedenih 30 letnikov, stanujoči v področju mestne občine ptujske, neglede na njihovo domovinsko pristojnost in brez ozira na to, ali so v bivši avstro-ogrski vojski služili ali ne; nadalje vsi hranilci, invalidi, ki se zamorejo kretati in vsi stalno nesposobni obvezniki-naborniki. K zapisem morajo priti tudi vsi, v našo vojsko sprejeti rezervni častniki, ki se niso položili ustne prisege, kakor tudi vsi bivši avstro-ogrski častniki in vojaški uradniki, ki se niso sprejeli v našo vojsko. Vsi obvezniki se pozivljajo, da pridejo k prisegi v praznični obleki in trezni, da se bo zapisega zamogla izvršiti na dostojen način, kakor se to spodobi za pošten narod. Obvezniki, ki bi se gornjemu pozivu ne odzvali ali pa prišli prepozno, bodo morali na lastne stroške potovati v Maribor k vojnemu okrogu da bodo tam naknadno zaprišeženi. Onim obveznikom, ki so že bili zaprišeženi, bodisi pri svojem polku ali pa pri vojnem okrogu in so v posesti vojaške izprave, ni treba priti k prisegi, pač pa se morajo javiti z vojaško izpravo pri mestnem magistratu v svrhu zabilježbe v spisku o zapriševih in sicer najdalej do 31. oktobra 1925. Končno se razglša, da se bodo ob priliki zapisega razdeljevale tiskovine — Uradno potrdilo — v izpolnitev v svrhu izstavitve vojaških izprav, s strani vojnega okrga, ker mora vsak obvezanec biti v posesti vojaške izprave.

Dnevne novice.

Idealni in praktični pacifizem. V nedeljo je prišel v Zagreb Amerikanec Shotwell, profesor vseučilišča v Columbiju, propagator miroljubnih idej v smislu Carnegijeve ustanove za svetovni mir. Ta ameriški profesor je prepotoval že velik del sveta in povsod predaval o pacifizizmu. Predaval je tudi v Srbiji in je končno prišel v Zagreb, kjer pa o njegovem prihodu niso bili pravočasno obveščeni in se je končno z večjim trudom uredilo to predavanje v mestni posvetovalnici. Stjepan Radič je pa ameriškega pacifista prestregel ter tako okupiral, da se je predavanje precej zakasnilo. Radič je vozil Amerikanca daleč po okolici z avtomobilom in ga je s svojim običajnim moškim in ženskim spremstvom končno le privedel med že zelo nestrpne poslušalce. Predavatelj je govoril najprej angleški, potem pa francoski in se je moral radi zamude seveda zelo omejiti. Kakor poroča v »Hrvat« g. Ivan Peršič, je takoj za Amerikancem izbral priliko za govorjenje Stjepan Radič, ki je večino govora sicer dobro prevedel, a je vendar vpletal svoja navadna agitacijska gesla. Tako je več kot preveč zopet govoril o seljaški miroljubnosti in je meščanstvo, odnosno inteligenco zopet slikal kot vir vsega zla — kot »pokvarjeno gospodo.« Seljakom naj bi bil pacifizem prirojen, dočim so po Radiču vsi drugi menda že prirojeno dovzetni za vojne. Radič popolnoma ignorira resnico, da so recimo prebivalci francoskih mest dali več glasov za pacifiistično politiko, kot pa francoski kmetje. Istotako bi rad zatajil, da je v Nemčiji po deželi bilo več glasov za maršala Hindenburga, kot pa po mestih. Radič bi najrajši še Nobela in Carnegija proglasil za prave in pristne seljake. Iz najbližje okolice pa predocuje g. Peršič

Važno vprašanje

pri sedanjem nezanesljivem vremenu je zaščita telesa od škodljivih posledic nazebe. Ze pri najmanjših bolečinah v udih, glavi ali križu, pri znakih nahoda se ne sme lahko-

mišljenio čakati, temveč treba poskušati takoj ono bolečine olajšujoče domače sredstvo, katero so radi in raznovrstno uporabljali že naši roditelji in dedje, posebno pri revmatičnih bolečinah. To že celih 27 priljubljeno domače sredstvo in kosmetikum je Fellerjev blagodišeči »Elsafluid«. Drgnenje in umivanje z Elsafluidom lajša bolečine, krepi in osvežuje mišice in živce, stori neobčutljivim proti mrzlem

zraku. Od znotraj in od zunaj mnogo močnejši in izdatnejši kot francosko žganje. 6 dvojnati ali 2 velike specialne steklenice za 63.— din.; 12 dvojnati ali 4 velike specialne steklenice 99.— din.; 36 dvojnati ali 12 velikih specialnih steklenic za 250.— din., že obenem z zabojem in pošnino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donjoj, Elsatrg 329, Hrvatsko.

pacifistu Radiču sledeče: »Morda se g. Radič spominja na enega najuglednejših zagrebških zdravnikov dr. Švarca, kateremu se sicer ni bilo treba bati fronte, ker ga v njo ne bi nikdar klicali, a kateri je vendar glasno in jasno pred vsakim, s katerim je došel v razgovor, predočeval grozote in zločinstvo vojne. To, g. Radič, je bilo v času, ko je Vam vojna bila brat ter Vam je dala prve temelje Vašega sedanjega bogastva. Bilo je to tedaj, ko so seljaški siromaki kupovali v Vaši knjigarni pismen papir s kuverto, da potem na kamnitih stopnicah prve hiše ali celo na tlaku ulice pišejo na fronto možu, bratu, sinu in dragemu. Po teh listih papirja, ki so jih žene javno na ulicah pisale s solzami v očeh, ko so jih v Vaši knjigarni plačale za krono, a je Vas stal ta papir komaj 10 vinarjev, ste prišli Vi takoj začetkom vojne do lepega posestva v Moslavini, kjer Vas je večkrat solza grozdja zelo inspirirala za himne na vojno. Vsled vsega tega je silno smešno, da se danes pred ljudmi, ki Vas do dna duše poznajo, izdajate za rojenega in monopoliziranega pacifista.« — tgr.

Čuden zagovor čudaka trgovinskega ministrstva. Načelnika v trgovinskem ministrstvu Milivoja Savič, ki ima vedno v mislih vojno obrambo v skladu 30 letne vojne, je zadnjič zagovarjal direktor zagrebškega »Jutarnjega lista«. Zagovoru je dal naslov »portretna skica«, ter je res dobro opisal čudaka Milivoja Saviča, a je s tem opisom popolnoma zgrešil namen zagovarjanja, ker se tudi po tem opisu vidi, da spada načelnik Savič vse drugam prej, kot pa v ministrstvu trgovine. Zanimivo se opisuje, kako načelnik Savič vedno misli na dogodke in tudi na svoje doživljanje v vojni ter po navadi vsako razpravo začne z opisovanjem in anekdotami iz vojaškega življenja. Ko so na primer 1920. leta razpravljali o izvozu konj, se je načelnik Savič na dolgo in široko razgovoril ter pripovedoval, kako je njegov oče iz srbsko-bolgarske vojne pripeljal domov konja, kako je tega konja lepo zredil, kako se je z njim udeleževal novih bojev in kako ga je končno z veliko častjo pokopal, ko mu je od starosti poginil. »Tako tudi jaz« — je končal načelnik Savič svoje lepo pripovedovanje — »ne bi nikdar dopustil, da bi mojega šarca, ki me je prenesel iz svetovne vojne, pojedli Švabi v klobasah. Če pa vi hočete, da vaše konje Švabi pojedjo, pa dovolite izvoz.« Zagovornik se veseli, da je Savič tako lepo pripovedoval in da njegovo pripovedovanje napravilo velik utis. To je vse prav lepo, mogoče celo ganljivo, a žalostna nam majka, če bodo v gospodarskih in trgovinskih vprašanjih odločevali spomini starih vojakov na konja — šarca. Načelnika Saviča končno še hvali, da ima dobro evidenco o podjetništvu iz vseh krajev naše države. Treba je pa vedeti, kako si mož to evidenco pridobiva. Predno kakšni tvrdki reši še tako enostavno in upravičeno zadevo, ji pošlje vprašalno polo glede podjetništva in drugih zadev iz bližnje in daljne okolice. Tvrdka takoj razume, da je treba takim željam ugoditi, če noče, da ji ostanejo vse vloge nerešene. Prav hitro se zberejo vsi podatki, ki jih je »želel« gospod načelnik. — tgr

Detektiv beogradske vlade na Dunaju. Povodom dunajskega sodnega procesa proti bolgarski režimski atentatorki Karnicin smo že omenili, da je bil na sestanku vse špijonov iz Balkana tudi neki Mihajlo Banković ali Branković, ki ga plačuje beogradska vlada. Osebnost tega Bankoviča razkrivajo sedaj prav zanimivo nekateri dunajski listi. Tajni detektiv Banković je bil v službi našega poslanstva na Dunaju ter se mu je posrečilo igrati prav važne vloge. Čudno in smešno je, da si je pridobil zaupanje v Beogradu z veliko fantazijo in lažmi. Vsak čas je poročal o kakem posebno fantastičnem pokretu med Jugoslovani, ki bivajo na Dunaju. Potem je zopet prišel z razkritji o ogromnih zalogah proti nam namenjenega orožja v »katakombah« ruskega poslanstva v Reissnerstrasse. Včasih je poslal tudi kake »dokumente«, ki naj bi bili ogrskega, bolgarskega, najrajše pa ruskega izvora. Gotovi politiki v Beogradu so vsemu temu verjeli in povrh so Bankoviča še dobro zalagali z denarjem. Najbolj so pa cveteli njegovi posli, ko je prišel na Dunaj kot begunec Stjepan Radič. Produkti bujne Bankovičeve fantazije so bili brezmejni, enostavno si je izmislil Radičeve konference z madžarskimi, makedonskimi in drugimi zastopniki, a ko se je Radič začel odpravljati v London, seveda, tudi ni mogel prenehati s plodonosnim delovanjem. Podal se je za njim. Radič v Londonu je po časopisju iskal tajnika in ko se je eden javil na oglas, je bil takoj pri njem tudi Mihajlo Banković. Tajnik, ki ga je Radič sprejel, je bil pa član angleške policije in ko je imel svoje interese za sprejem te službe, se je enostavno začel

šalititi z Bankovičem. Banković ga je prosil, naj ga obvešča o Radičevem delovanju in londonski tajni policist v maski Radičevega sekretarja je Bankoviču iz hudomušnosti naprtil največje neumnosti, katere je Banković prepočil še s svojo fantazijo ter pošiljal v Beograd. Banković je ponaredil tudi pismo Radičeve soproge, s katerim naj bi bila ta oskrbela na Dunaju stanovanje za neke sovjetske agente. Ko se je Radič vrnil in začel novo politiko, mu je bilo seveda še lažje, dokazati Bankovičeve potvorbe in izmišljotine in tako so začeli iz Beograda svojega detektiva klicati na odgovor. Ta se je dolgo obotavljal, najbrž se še sedaj, iz Beograda je pa prispel na Dunaj nek policijski inspektor in je zapečatil celo njegovo pisarno. — tgr

Nekulturen čin zagrebške policije. Na zagrebškem pokopališču »Mirogoj« leži pokopan atentator Alija Alijagić, kojega so radi umora ministra Draškovića v Zagrebu obesili. Na grobu Alijagića je prišlo vsako leto na dan Vseh svetnikov do burnih demonstracij in pretepov med policijo in občinstvom, ker policija ni dovolila okrasiti groba atentatorja. Letos pa je zagrebška policija dala kosti Alijagića enostavno ekshumirati ter jih na vojaškem tovornem avtomobilu prepeljati neznano kam. Ekshumiranje se je vršilo kar na tihem, ne da bi sploh preje o tem obvestili rodbino pokojnega. Radi tega nekulturenega čina je zavladalo v Zagrebu in zlasti med muslimani proti policiji veliko ogorčenje.

Uspeh domačega izuma. Na progah zagrebške železniške direkcije so se zadnje dni vršili zanimivi poskusi z novo avtomatično zavoro, katero je izumil naš inženjer Božić. Poskusom so pristostovali delegati Madžarske, Čehoslovaške, Italije in Švice ter so bili rezultati zadovoljivi, ker Božićeva zavora znatno prekaša zavore Westinghouse in Knor, ki so bile doslej v rabi. Na pomlad se vrši na poziv internacionalne železniške unije v Švici velika tekma med vsemi tremi sistemi, od katerih se bo potem najboljšega uvedlo v mednarodni promet. Sigurno je, da bo pri teh tekmah Božićev izum dobil najboljšo priznanje.

Prvi, ki ga je zadel strogi tiskovni zakon. V Subotici je bil dne 20. t. m. obsojen urednik lista »Uzta« — Ivan Czuka, in sicer radi nekega članka, v katerem je hujskal baje proti državi. Czuka je dobil po novem zakonu 1 leto ječe in temu primerno denarno kazen.

Najostrejša obsodba vreden slučaj. Dne 21. t. m. se je doigral na beograjski ulici slučaj, ki zasluži najostrejšo obsodbo. Bivši polkovnik Dragoslav Lazić je vsak dan pričakal 12 letno gimnazijko, hčerko odlične beograjske družine. Prinašal jej je bonbone in jo skušal na vse mogoče načine zvesti na pot nedovoljene nemorale. Deklece se je radi teh poskusov zapeljevanja pritožilo svoji materi. Zgoraj omenjenega dne je spremljala hčerko mati, da vidi z daleč, kaj da je na celi zadevi. Kmalu se je mati prepričala na lastne oči, da je žalibog zadeva z zapeljevanjem otroka resnična. Poklicala je žandarja in hajdi za podpolkovnikom, s katerim je trčila skupaj pred prosvetnim ministrstvom. Na poziv žandarja zapeljavec ni obstal in radi tega je prišlo med in orožnikom do krvavega spopada. Podpolkovnik je potegnil ostro orožje in začel z njim udrihati orožnika po vratu in prsih. Napadeni žandar je dobil pomoč in polkovnika so prijeli. Ranjenega orožnika so prepeljali v bolnico, aretirani je pri prvem zaslišanju tajil vsak nemoralen namen z nedorastlo deklico.

Prevejanje goljuf. Naša policija že dolgo časa preganja nekega Schwarza iz Nove Gradiške radi raznih prevar, katere je napravil predstavljajoč se za višjega funkcionarja naše države. Schwarz je pobegnil pred policijo preko meje ter sedaj v inozemstvu »predstavlja« našo državo. Na našem konzulatu v Düsseldorfu se je predstavil kot naš konzul v Parizu, katerega so na potu okradli. Konzul mu je dal legitimacijo in 100 mark.

Čudodelni hodža. V Hercegovini je zelo razširjena bolezen rak; posebno v okolici Mostarja zahteva rak letno številne žrtve. V mestu Stolac živi hodža Risvanbegović, kateremu pripisuje prebivalstvo čudodelno moč, da ozdravi še tako težkega raka. V okolici je mnogo ljudi, ki trdijo, da jih je hodža Risvanbegović rešil sigurne smrti. Zdravniki so se pričeli zanimati za njegovo metodo zdravljenja, toda hodža ni hotel ničesar izdati. Sedaj preiskuje oblast ta izredno zanimiv slučaj in bo skušala ugotoviti, ali je hodža v resnici zmožen ozdraviti raka, ali je pa navaden mazač.

Nedeljski počitek v Bosni. V Bosni se ne izvršuje strogo naredba o nedeljskem počivanju dela v trgovinah in obrtnih lokalih. Muslimani zapirajo svoje lokale v petek, židje v soboto, ostali pa v nedeljo. Sarajevski veliki župan je izdal sedaj naredbo, da se morajo zapreti vse trgovine samo v nedeljo. Med židi in muslimani, ki tvorijo znatno večino vseh sarajevskih trgovcev, je nastalo radi tega veliko ogorčenje in poslali so v Beograd posebno deputacijo, da intervenira pri vladi.

Nastop naše žandarmerije proti rokovnjaškim komitom v južni Srbiji. Te dni so pobili in razkropili naši žandarji v srežu štip komitsko bando, o kateri je prineslo časopisje neresnično vest, da je to četa komitskega vojvode Zlatareva. Sedaj je dognano, da gre v tem slučaju za roparsko tolpo vojvode Ante Stojčeva. Komitaše so naznanili žandar-

meriji seljaki, a jih je bilo težko zasledovati, ker so bili banditi preoblečeni v naše orožniške uniforme. Po težkih naporih se je posrečilo orožništvu, da je obkolilo tolovaje in jih pozvalo na predajo. Sam vodja Stojčević je kot prvi dal znak, da se hoče predati prostovoljno. Ko sta se mu približala dva orožnika, je otvoril ogenj in komiti so se spustili v beg. Stojčeva je zadela krogla, da je obležal mrtev na mestu, enega od njegovih spremljevalcev so prijeli živega, drugi so pobegnili. Komitaši so bili oboroženi s puškami iz bolgarskih vojnih skladišč ter istotako prekrbljeni z erarično municijo in prehrano. Ujeti komit je dal baje važne izjave o zvezah makedonskega komiteta z bolgarskimi oblastmi.

Borza (Avala). Zürich zaključni: Beograd 9.20, Pariz 22.60, London 25.14, Newyork 519, Milano 20.55, Praga 15 tri osminke, Wien 73.15, Budapest 0.00727, Berlin 123.60, Brüssel 23.65, Madrid 74.40, Amsterdam 208.52, Varšava 85, Bukarest 2.47 in pol, Sofija 3.79, Atene 6.95, Zagreb devize: Pariz 247 do 251, London 272.39 do 274.39, Newyork 56.08 do 56.68, Milano 222.61 do 225.01, Praga 166.43 do 168.43, Wien 7.902 do 8.002, Berlin 1339.30 do 1349.30, Zürich 1083.75 do 1091.75, Budapest 00794 zaključek.

Kaj naj pijemo pri delu? Mnogo delavcev se je navadilo med počitkom piti »svojo steklenico piva«. Gotovo jim tega nikdo ne zavidja, pa, ali je pivo res prava pijača med delom? Kakor vsaka alkoholna pijača tudi pivo utruja, zmanjša pazljivost in je tako bilo večkrat vzrok nesreč. Najboljša pijača za delavski počitek ali med delom je brez dvoma čaj. Dober čaj, kakor znana znamka »Čajna ročka«, tudi mrzel, bodisi oslajen ali neoslajen, ne zgubi svojega okusa, ne utruja, ampak poživilja. Razentega pa stane samo majhen del onega, kar alkoholne pijače.

Hiša mora imeti štiri vogale; tri podpira taka žena, ki je varčna gospodinja, četrti je pa milo »Gazela«, ker si brez tega ni mogoče misliti blagostanja v družini.

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi i Vam! Elsa fluid. Da, samo »Elsafluid«! To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo od znotraj in od zunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsafluidom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati prehlajenju in Vam pripravljati užitek. En sam poiskus je spreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvalečnosti še dalje priporočajo Fellerjev »Elsafluid«. Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poskus 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici za 63 dinarjev, ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnati ali 4 velike specialne steklenice za 99 din., pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 329, Hrvatska.

Iz Maribora.

Današnji Prosvetni večer odpade, in sicer vsled ne-predvidenih težkoč pri skioptikonu. Vršni se pa z istim sporedom danes teden, to je v petek, 30. t. m. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Skupna vaja »Maribora« je v soboto ob 6. uri v dvorani Zadrudne gospodarske banke.

Otvoritev postaje Tezno za potniški in blagovni promet. Na prošnjo interesentov je zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani intervenirala pri Direkciji državnih železnic, da se dovoli uporaba režijskih vlakov med kolodvorom Tezno in glavnim kolodvorom v Mariboru tudi za privatne osebe, ker imajo uslužbenci in nameščenci industrijskih podjetij na Teznu velik interes, da bi se jim na ta način omogočilo opoldansko in večerno vožnjo v Maribor z vlakom, ki prevaža železniške uslužbence. Direkcija je pri tej priliki izjavila, da uporabe personalnih vlakov med Mariborom in Teznom za enkrat ne more dovoliti za civilne potnike in se jih smejo posluževati izključno le aktivni železniški uslužbenci, ki stanujejo na Teznu in službujejo v Mariboru, odnosno obratno. Obenem je direkcija pripomnila, da se že vršijo pogajanja z interesi, da bi se odkupila zemljišča in zgradile zgradbe, ki so potrebne, da bi se postaja Tezno otvorila za splošni in blagovni promet. Od izida teh pogajanj je odvisna tudi otvoritev postaje Tezno za splošni promet, kar bi bilo z ozirom na razvito industrijsko kolonijo na Teznu velikega pomena.

Trgovci mestnega območja mariborskega se nujno opozarjajo na še veljavni razglas mestnega občinskega sveta mariborskega z dne 12. februarja 1907 št. 31.739-906, glasom katerega je prepovedano razobešanje blaga pred trgovinami med in na vratih in stenah. Le trgovcem, ki nimajo izloženih oken, je izjemoma dovoljeno, da smejo razobešiti blago med in na vratih in stenah, vendar ne čez 20 cm stavbene črte. Kršenje tega razglaša se bo po par. 19 cestnega prometnega reda kaznovalo z občutnimi denarnimi globami, v slučaju neizterljivosti pa z zaporom.

Dramatična šola. Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Mariboru naznanja, da se z dnem 1. novembra prične pouk v dramatični šoli Glasbene Matice. Kot učitelja strokovnja-

Pliš, bibret, astrahan, krimer, orig. angl. sukno i. t. d.

v veliki izbiri kupite najcenejše pri tvrdki

Glavni trg 16 **FRANC MASTEK** Glavni trg 16

Oglejte izložbe!

GAZELA MILO

ka se je ravnateljstvu posrečilo pridobiti vsestransko priznanega dramatičnega umetnika g. Valo Bratino, ravnatelja drame narodnega gledališča. Pouk se bo vršil v dveh tečajih: v I. tečaju za otroke od 10—15 let, v II. tečaju za druge od 15 let naprej (v skupinah in tudi posamezno). Poučevalo se bode pravilno izgovarjanje, recitacija, deklamacija, mimika, režija, zgodovina in razvoj dramske umetnosti od najstarejših časov do danes. Ob koncu šolskega leta bode dramatična šola priredila produkcijo svojih učencev. Namen dramatične šole ni, da bi pridobila in urila le kandidate za gledališče, ampak v glavnem, da bi v naši mladini zbudila in poglobila pojmovanje v gledališki umetnosti sploh. Učitelj (ica), absolvent dramatične šole strokovno in vsestransko pripravljen za ustvarjanje in vodenje podeželskih odrov, bo imel v kulturnem in nacionalnem oziru posebno v naših obmejnih krajih zelo hvaležno delo. Za to se toplo priporoča dijakom (dijakinjam) učiteljsk, da se v polnem številu udeležijo obiska dramatične šole. — Splošno je znano, da obisk drame še številno zaostaja za številom opere. Dramatična šola s poukom recitacije, deklamacije in študiranjem malih vlog, bo v mladini vzbudila razumevanje in zanimanje za dramsko umetnost in je gotovo, da bo na ta način dramatična šola pridobivala in povečevala število rednih obiskovalcev drame v bodoče. S tem da bo strokovnjak-učitelj dramatične šole imel priliko širšega spoznavanja in pregleda talentov za dramsko umetnost, bo ž njih strokovno vzgojo pridobil izurjen in pripravljen inteligenčen naraščaj za gledališče, katerega primanjkljaj je danes zelo občuten. Ravnatelj in režiser drame mora danes prijavljenega adepta dramske umetnosti takorekoč začeti učiti govoriti; da je to za uspešno delo velika ovira, bo vsakomur umevno. Z inteligentnim, strokovno pripravljenim naraščajem bo delo olajšano in hitreje

uspevalo. S temi besedami hoče ravnateljstvo šole Glasbene Matice povdarjati pomen in potreba dramatične šole v kulturnem središču, kot je danes Maribor. Ime gospoda ravnatelja Valo Bratine samo zagotavlja njen razvoj in uspeh. Prijave dnevno od 6. do 7. ure v pisarni ravnatelja šole Glasbene Matice, g. Fr. Topiča v sobi št. 7.

Vsem, ki prihajajo v Maribor, se priporoča obisk restavracije »Grajska klet«, katero je prevzel zopet prvotni lastnik in nudi poleg izborne kuhinje veliko izbiro najboljših vin po umerjenih cenah.

Oglasi Studijske knjižnice v Mariboru. — Čitalnica Studijske knjižnice je vsak delavnik od 15. do 18. (v soboto od 15. do 17.) ure občinstvu odprta. Izjema velja samo za one stranke iz dežele, katere so na vožnjo z železnico vezane; te se sprejemajo tudi v uradnih dopoldanskih urah (od 9. do 12.). — Za izposojevanje knjig na dom je plačati mesečno 5 D, če se ne zahteva več kot 3 knjige; za več knjig je plačati mesečno 10 D. Kake druge pristobine se ne pobirajo. Vstop v čitalnico je prost. — Ponudbe za prodajo knjig ali izmenjavo naših dublet se morajo pisмено predložiti. Knjižnica ima za oddajo na stotine dublet, med temi tudi precej letnikov »Novic«, »Drobtinice« ter knjig »Slov. Matice«, in išče predvsem naslednje knjige: »Dom in Svet« II. letnik (1889); »Slovan«, II.—IX. letnik; »Slovenski Gospodar« letnik 1914; »Südsteirische Presse« letnik 1902, »Südsteirische Post« letnik 1896 in 1897, Kersnikove in Trdinove spise, »Učiteljski tovariš« letnik 1897. — Seznama naših dublet ne moremo nikomur doposlati, kakor to mnogi žele, ker se stalez teh knjig skoro vsaki dan menja. — Ravnateljstvo.

Pomočniška preizkušnja. V nedeljo, dne 18. oktobra 1925 se je vršila pomočniška preizkušnja aprovizat-

Marljive zastopnike išče stara zavarovalnica v vseh krajih prevaljskega marenberskega in slovenjgraškega okraja. Javiijo naj se le tamošnji domačini na upravo lista pod »Trajen dober zaslužek.« 487

Kavarna »Evropa«, čez cesto od kolodvora, dnevno koncert, vsi časopisi na razpolago, dobre pijače, postrežba točna. Se priporoča! — Za Jos. Cizela — Gabro Valjak. 519

Pletene jopice, bluze, telovnike za moške in ženske, sviterje, kostume, spodnja krila, pelerine, kapice, nogavice, dokolenice itd., vse iz najboljšje volne, dobro izdelano in za nizko ceno dobite v strojni pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 489

Olepševalnega društva

„Vrtnarija“
Maribor, Koroševa ulica 29,
prevzame za Vse Svetnike vsa okraševanja, dekoracijo grobov, izvršitev vencev in šopkov po najnižji dnevni ceni. Grobne dekoracije prevzame tudi za Pobrežje, kjer bo tudi stojnica z venci in rezanimi cveticami (krizanteme) — Stanko Mejovšek, nadvrtnar Olepševalnega društva. 522

METALLUM
baterije za svetiljke

Armin Ellinger

trgovina usnja in čevljarских potrebščin

Kralja Petra trg 9. MARIBOR Kralja Petra trg 8.

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si jesen in zimo

KARO-čevlje

Lastne delavnice — solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19.

Le najboljše je najcenejše.

ČAJNA ROČKA
zlata

visoko plemenita in najfinjša zdraviliščna mešanica v najdostopnejši popolnosti, edina obstoječa čajna mešanica najfinjših cvetov in nepek, ki jih v izdatnosti, v porabi ne dražja kot srednje vrste.

POPRAVILA

MEHNIK IVAN LEGAT

Specialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Trgovci, zahtevajte po nubbel

Podružnica v Mariboru.

V lastni, po-ozgraj-ni palači. Aleksandrova cesta 6, pred trančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.